

Tordai diákok színi előadása 1713-ban.¹

II.

A „Vir Regius“ czímlapja.

VIR REGIUS
juxta eor Domini

ELECTUS,
hoc est:

Secundum inconsultam indomiti moris Populi Izraëlitici expetitionem declarati, super eundemque populum Regis constituti SAUL propter praevaricationem mandatorum Divinorum

REPROBATIO.

Illo reprobato, juxta liberrimum Domini beneplacitum electi, sortis infimae, in Regiam Majestatem suffragantis Populi Izraëlitici communi totius voto accepti, super Regnum eorundem constituti, et confirmati Regis DAVID

DECLARATIO.

Quae, impari licet tantae rei, majoris tamen aestimandae Divinae gloriae causa, Divinis ex Scriptis desumpta, sub Schemate Scenico adumbratur: et

Spectabili ac Generoso Domino

D. SAMUELI BIRO

de Homoród Sz.-Márton,

Sacratissimae Caesareae Regiae Principalisque Majestatis Inclyti Gubernii Transylvanici Consiliario, nec-non Tricesimarum Fiscalium ibidem Inspectori, Patrono et Moecenati suo in perpetuum colendo, ab ingenua Scholae Unitariorum ó Thordensium

Juventute, cum hoc lemmate,

OMNIS POTESTAS A DEO,

humilime offertur, piisque coram Spectatoribus, *Die 7. Mensis Septembris Anni 1713. declaratur.*

Excusum CLAUDIOPOLI, per S. P. T.

¹ Első közlemény megjelent folyóiratunk f. évi 2-ik füzetében,

III.

Ajánló levél a legfőbb patronushoz.

Spectabilis ac Generose Domine, mihi in perpetuum Colendissime!

INTER fumantes superioribus Annis correptae ferali incendio, inclinataeque fere in tumulum Patriae rogos, quibus tyrannis omnia exitialibus flammis involvebat immunitas, non sine dolore, parentantisque doloris luctu, tam oculis, quam affectibus, intuebamur luctuosam nuper fere desolati, sed nunc faventibus Divinis auspiciis Phoeniceis quasi alis resurgentis Lycaeï hujus Thordani solitudinem:

Sed non semper sine sole dies.

Interdum caliginosa nubila laeti comitantur soles.

Vindicatis igitur e mortuali pulvere Lycaeï hujus reliquiis, ad gratam apud posteros memoriam, ubi felix tantarum reliquiarum obtinuit incrementum, his diebus, non Musis, verum sudoriferis consecratis laboribus, non fabulosam antiquitati maxime gratam, verum seriam, sacro ex codice desumptam, sub schemate scenico, quamvis tantae rei impari, producit actiunculam.

Fas sit igitur Spectabilis Domine Nominis Tui Illustrium facinorum gloria in sublime evecti hic meminisse, nostrique laboris tenellas primitias Tibi a nobis debitas et dicatas coram exequi, easque eidem favorabiliter offerri patiari; ut sub Tuo Illustri Nomine, publicam tenuis noster profectus spectaturus lucem, suis e tenebris feliciter emergat, sementemque ponat in uberrimos aliquando fructus, primum Divini Numinis gloriae, mox honoris Tui, ac famae perennitati devovendos progerminaturam.

Ita voveo,
praetitulatae Spectabili Dominationi Tuae
aeternum devotus, STEPHANUS DERSI, Rector Scholae
indignus Unit: O Thordens.

IV.

A „Vir Regius“ programmja.¹

Praemittitur Inductioni primae Salutatio, et totius Operis Declaratio.

Az Elo^o Kimenetelnek eleibe-tétetik az Elo^o-ko^oszöntés, és az egész Munkának Kimutatása.

¹ A latin és magyar versekben előadott színmű tárgyának rövid ismertetése szintén latin és magyar nyelven.

INDUCTIO PRIMA.

Populus Izraëliticus sibi Regem more Gentium postulat; quibus jubente Domino Samuel Regis jus durum praedicat, sed non evincit.

ELSŐ KIMENETEL.

Az Izrael népe magának a' Pogányoknak szokások szerint Királyt kíván; kiknek-is az UR parantsolattyaából Sámuel a' Királynak tartozó kemény szolgálatot eleve meg-mondja, de meg-nem hallgattatik.

INDUCTIO SECUNDA.

Revelatur Samueli ungenus Rex, Filius Chis SAUL; ungitur in Regem; et ab eodem datis signis, et missis sortibus coram Populo Izraëlitico confirmatur.

MÁSODIK KIMENETEL.

Meg-jelentetik Samuelnek a' fel-kenetendő Király, a Chisnek Fra SAUL; fel-kenettetik Samueltől; ki-is e' dologról bizonyos jeleket adván, és sorsot vetvén, az Izraël népe előtt megerősítettik.

INDUCTIO TERTIA.

Vieti a Saule Philisthaei, maximo apparatu, consultiorique modo armantur contra SAUL, Hebraei, Rexque territi; Rex non expectato Samuelis adventu, stulte offert holocaustum, propter quod reprobatus a Domino dicitur.

HARMADIK KIMÉNETEL.

A' SAULTól meg-győzetett Filistéusok, okosabb hadi készülettel fegyverkeznek a Sidok ellen; melytől mind a' Sidok, mind pedig a' Király meg-ijednek. SAUL Samuelnek el-jövetelét nem várván, esztelenül áldozatot tészén, mellyért-is az urtól megvettetik.

INDUCTIO QUARTA ET QUINTA.

SAUL missus ad delendum Amalech a Domino, Agag eorum Regem, multamque praedam contra Divinum mandatum sibi reservans, inobedientiae arguitur; ideoque secundo reprobatus a Regno rejicitur. Reprobato Saule DAVID inter fratres minimus in Regem ungitur: quo Cythera psallente coram Saule, cum a Spiritu malo agitaretur, levius habebat.

NEGYEDIK ÉS ÖTÖDIK KIMENETEL.

SAUL az Amaléchtúnak el-törlésére küldetvén az urtól, azoknak Királyokat Ágagot, és a' sok prédát magának mivel megtarttya az UR parantsolattya ellen, engedetlenséggel vádoltatik, mellyért-is másodszor meg-vettetvén az urtól, országától meg-fosztatik. SAUL meg-vettetvén, Dávid az ő Attyafiai között legkisebbik, Samueltól

Királyságra fel-kenettetik: ki-is midön a' gonosz Lélektől gyötrettető Saul előtt Musikájával énekelne, Saulnak könnyebbülésére lett.

INDUCTIO SEXTA.

Goliath Gigantem armis et fortitudine propria confidentem, sola funda DAVID occidit; caputque praecisum ab eodem Regi SAUL fertur.

HATODIK KIMENETEL.

Fegyverében és maga erőségében bizakodó Góliátot Dávid tsak egy parittyás követskével meg-öli; kitől is el-vétettetett feje Góliát-nak, SAUL Király eleibe vitettetik.

INDUCTIO SEPTIMA.

Audita SAUL sui, et David, comparatione, pessime illum odit: unde dum a Spiritu malo agitaretur, nititur David configere.

HETEDIK KIMENETEL.

SAUL hallván maga Dáviddal való öszve hasonlítottatását, ezért ötet gonoszúl gyűlöli; melyre nézve-is midön a' gonosz Lélektől gyötrettetnék, igyekezi Dávidot által-ütni.

INDUCTIO OCTAVA.

Prae metu uncti Regis Domini SAUL, David profugus diversa petens, Nabal sibi victum neganti mortem minatus, egregia Abigail uxoris Nabal oratione placatur.

NYOLCZADIK KIMENETEL.

Az URnak fel-kenett Királya Saultól való félelmétől, a' bujdosó Dávid, külömb-külobb-féle helyeken bujdosván, a' tőlle ededelét meg-tagadó Nábált halállal fenyegeti; ki-is Abigailnak Nábál feleségének jeles beszédével meg-engeszteltetik.

INDUCTIO NONA.

Philisthaei contra SAUL arma parant; consulit Dominum: sed negligente illum Domino, jubet Pythonissam suscitari Samuelem, a quo suam suorumque filiorum proximam mortem ediscit.

KILENCZEDIK KIMENETEL.

A' Filistéusok SAUL ellen harcra készülnek; kiről megkérdvén SAUL az URat, ő néki meg-nem felel: mellyre nézve kényszerít edgy jövendő lelkü Aszszonyt Samuelt fel-támasztani, kitül maga és fainak közel lévő halálokat ki-tanúlja.

INDUCTIO DECIMA, ET UNDECIMA.

Pugnantibus Philisthaeis adversus SAUL, ceduntur SAUL, et Filii ejus: de quibus accepto nuncio David, Regem, Fili-

umque Jonatham, (cui nimio adhaerebat amore) amare luget; nuncium interficit.

TIZEDIK ÉS TIZENEGYEDIK KIMENETEL.

SAUL ellen harczot inditván a' Filistéusok, el-esik SAUL, és az ő Fiai: kikerül izenetet hallván Dávid, a' Királyt és Jónatist (kit erősen szeret vala) keservesen sirattya; 's az hírt hozót meg-öli.

INDUCTIO DUODECIMA.

Jussus Dei Oraculo David super Juda in Regem unctus declaratur, Regnumque ejus confirmatur.

TIZENKETTÖDIK KIMENETEL.

Meg-intetvén az Istentől Dávid, a' Juda Nemzettségén felkentt Királynak lenni ki-műtattatik, és az ő birodalma megerősítettik.

INDUCTIO DECIMA-TERTIA.

Declaratur Dominum secundum suam liberam dispositionem a se esse, constituereque omnem potestatem, in illisque eligendis hominum electionem esse irritam: ut, qui non externis qualitatibus dignum aliquem esse judicat; verum mente humiles, praeceptis ejusdem obedientes, eligit, praeficit, illosque ab omnibus venerari ac aestimari jubet, potenterque a suis inimicis illos defendit.

TIZENHARMADIK KIMENETEL.

Meg-mutattatik minden hatalmasságot az urtól lenni, és szabados el-rendelése szerint azt kinek-kinek adni; azoknak választásában és adásában az emberi erőt haszontalannak lenni; úgymint, a' ki nem külső tekintetre nézve arra valakit méltónak ítél; hanem azokat a' kik alázatosok, és az ő parantsolatának engedelmesek, választtya, rendeli, és mindeneiktől tiszteltetni 's betsültetni parantsolja, 's azokat gonosz ellenségeiktől hatalmason óltalmazza.

(Egyetlen főmaradt példány az unitár. főiskola könyvtárában.
Simén-gyűjtemény.)

V.

Színlap az első előadásról.

Actorum Nomina.

Saluator: Andreas Vargyas, Siculus *de eadem*, Stud.

Declarator operis: Franciscus Székely, Civis de Thorda *Secund.*

Angelus Domini: Albertus Szaniszló, Nobilis de Thorda *Secund.*

Samuel Propheta: Johannes Almási, Siculus *de eadem*, Stud.

Saul: Balthasar Konecz, de Kis-Solymos, Stud. p. t. Coll. Syn.

- Proceres Populi Izraëlitici*: Samuel Ujszékeli, Siculus *de eadem*:
Gabriel Józán, Siculus de Rákos: Daniel Fodor, Ungarus
de Szind: Petrus Hunyadi, Ungarus *de eadem*: Sigismundus
Rhaphaël, Siculus de Arkos, *omnes Stud.*
- Chis*: Franciscus Karátsonfalvi, *de eadem* Siculus, *Stud.*
- Servus Chis*: Franciscus Járαι. Ungarus *de eadem*, *Parvist.*
- Puellae aquam bajulantes*: Stephanus Fagarasi, Nobilis *de eadem*,
Secund: et Franciscus Béres, Siculus de Sz.-Mihályfalva, *Par.*
- Duces Philisthaeorum*: Samuel Rhaphaël, Siculus de Arkos, *Stud.*
Johannes Ajtoni: Georgius Kováts, *Cives* de Thorda:
Stephanus Almási, Siculus *de eadem*; *omnes Secund.*
- Servus Samuelis*: Martinus Járαι, *de eadem*, *Parvista.*
- Isai*: Johannes Sárosi, Ungarus, *de eadem*, *Stud.*
- Agág, rex Amalechitarum*: Michaël Árkosi, Siculus *de eadem*, *Stud.*
- David*: Johannes Simo, Siculus de Tartsafalva, *Stud.*
- Goliath*: Samuel Rhaphaël, Siculus de Arkos, *Stud.*
- Mulieres Psallentes*: Johannes Veress, Sigismundus Tsipkés,
Stephanus Kövendi, Franciscus Pap, Franciscus Fodor,
Stephanus Járαι, *Cives* de Thorda; *Omnes Parvist.*
- Servi David*: Georgius Székely, *Civis* de Thorda: Andreas
Jobbágy, *de Túr*, *Nobilis*; *utrique Secund.*
- Nábál*: Valentinus Sz. Iváni, *de eadem*, Siculus *Stud.*
- Abigail, Uxor Nabal*: Michaël Székely, *Civis* de Thorda, *Patriae*
Stud.
- Ancilla Abigail*: Johannes Csipkés, Siculus de Rákos, *Sec.*
- Pythonissa*, Alexander Sz. Mártoni, *de eadem*, Siculus, *Stud.*
- Regi David in Chorcis applaudentes*: Andreas Vargyasi: Samuel
Raphaël: Michaël Makai: Johannes Almási: Georgius
Csegezi, *de eadem*, *Nobilis*; *Studiosi*. Albertus Szaniszló:
Andreas Jobbágy: Georgius Székely; *Nobiles Secundani.*
- Spiritus mali SAUL agitantés*: Michaël Köpeczi, Siculus *de eadem*:
Franciscus Solymosi, *de eadem*, Siculus: Georgius Veres,
Siculus de Gálfalva; Matthaëus Kökösi, Siculus *de eadem*;
omnes Studiosi.
- Nuncius de cede SAUL*: Michaël Sz. Mártoni, Siculus de Homoród
Szent-Márton, *Stud.*
- Nuncius de adventu Philisthaeorum ad pugnam*: Sigismundus
Szaniszló, *Civis* de Thorda, *Secund.*
- Declaratores scopum totius Actus*. Martinus Gálfalvi, *pro temp.*
Exactor Scholae, et *Collaborator Etymologiae*, Siculus *de*
eadem, *Studios.* Alexander Sz. Mártoni, Daniel Fodor, *omnes*
studiosi.

His accedunt Musici, et Sales jocis mixti.

(A „Vir Regius“ programja előtti levelen.)

Közli: KANYARÓ F.

Ima october 6-án.¹

Úr Isten! eltűnt az éj sötét fátyolával, kárpitjait, fénylő napodnak áldott sugarai leszaggatták, hogy új hajnal ragyogó dicsősége hirdesse kegyelmed megújulását.

Uram! ez új nap hanyatló hetünknek utolsó reggele s mi napod megújulásával feljöttünk szent házádba, hogy megújítsuk fohászainkat, melyek vallásos ihlettel buzognak fel kebleinkből.

Tied a hála, ki törvényt és határt szabtal a küzdelemnek és nyugalomnak, a munkának és pihenésnek, a lankadásnak és megújulásnak. A változások árja felett csak te állsz oh Úr Isten változatlanul; te nem ismeresz lankadást, fáradságot és a te jóságos kegyelmednek határa nincs . . . Mi pedig elfáradunk a munkában, meglankadunk a küzdelemben s törekvéseinkben gyarló erőnk határt vet . . .

Oh hála neked jóságos Atyánk, hogy testben, lélekben megújulva ébredtünk fel hanyatló hetünk utolsó reggelére, hogy e napon is, kegyelmed gyámolítása mellett, felvegyük a vándorpálcát s haladjunk tovább a pályán, a melyen állunk s a cél felé, melyet előnkbe tüztél és emberi elhivatásunk szent kötelességeit végezzük hiven a te törvényed parancsa szerint.

Uram! benned bizunk. Valamint e hét elmúlt napjaiban gondviselőnk, segedelműnk, békességünk, erőnk voltál: oh légy e mai napon is minékünk mindenkben minden.

Világosítsd fel értelmünket, hogy törvényeid szüntelen szemink előtt legyenek. Vezérelj lépéseinket, hogy a te útidról le ne térjünk. Buzdítsd sziveinket, hogy a jó cselekedetek gyakorlásában meg ne lankadjunk. Erősítsd akaratunkat, hogy a bűnöknek ellentállhassunk s a kísértéseket legyőzhessük. Űzd el a harag, indulat és boszuállás nemtelen szenvedélyeit belőlünk és szentelj föl, hogy *lehessünk a te élő templomaid s a te szent lelked lakozzék mibennünk*. Munka és szorgalom, igazság és békesség, jóság és szeretet, erény és becsületesség: ezek vezé-

¹ 1900-ban.